X-ik évfolyam. 13-ik szám. Kőszeg, 1890. márczius 30-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Felhivás előfizetésre.

Április hó 1-jével uj előfizetést nyitunk a

„Kőszeg és Vidéke"

czimü hetilap X. évfolyamának április—juniusi évnegyedére.

Felkérjük azért mindazon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésök a folyó hó végével lejár, miszerint azt mielőbb megujitani és egyuttal lapunknak uj előfizetőket gyüjteni szíveskedjenek.

Nekünk mint eddig, úgy ezután is főtörekvésünk leend, a lap tartalmát változatossá és érdekessé tenni, városunk és vidékünk érdekeit védelmezni s e védelmezés terén minden személyeskedéstől óvakodni, hogy igy a közönség igényeinek lehetőleg megfelelhessünk s a magyarosodás szent ügyét tőlünk telhetőleg szolgálhassuk.

A lap előfizetési ára a régi:

Egész évre	*4 frt.*
Fél évre	*2 frt.*
Negyed évre	*1 frt.*

Az előfizetési pénzek a Kőszeg és Vidéke kiadóhivatalához, Feigl Gyula könyvnyomdájába küldendők.

A „Kőszeg és Vidéke"
kiadó-hivatala.

Zene-egyesületünk.

Valahányszor intézményeink valamelyike megdől, mindannyiszor elveszitünk egy adag életnedűt, mely nélkül a város, e nagy testület nem lesz életképes sem most, sem a jövőben, hanem ellenkezőleg lassan-lassan elgyengül erejében, s azzá lesz ismét, ami volt jó régen — egy igen jelentéktelen v a l a m i.

Csak az imént volt alkalmunk egy testület meggyengült állapotára rámutatnunk s felhivni annak viszás helyzetére az illetékes körök figyelmét; s ime most megint egy összeroskadt, mindeddig jó hirnévnek örvendett intézményünk kell hogy figyelmünk tárgyát képezze. Ertjük 50 évet élt zeneegyesületünket. Folyó évi márczius hó 25-én volt ötven éve annak, hogy megalapittatott. Czélul tüzetett ki: városunk s a vidék itt nevelésben lévő mindkét nembeli gyermekeit, amennyiben azok azt igényelnék, a zenében és énekben képezni s ezáltal az erkölcsök finomitását, az érzelmek nemesbitését előmozditani. Ennek minél sikeresebb keresztülvitelére ez az egyesület kezdettől fogva mindekkoráig képzett zenetanitót tartott s azon volt, hogy hangversenyekkel is hasson az ifjuságra, élvezetet nyujtson e város közönségének, mely a szép, jó és nemes törekvésekben mindig versenyzett másokkal és mindig áldozott szives készséggel, ha arról volt szó, hogy h a l a d n u n k k e l l. Az egyesület ily lelkes közönség támogatása mellett ötven éven át virágzott, nyert jelentőségében oly hirneves művészek közreműködése által, mint egy Liebhardt Lujza, Liszt Ferencz, Raab Antónia, Reményi Ede, Rossi Marczel, Röwer Henrik, Saphir M. O., Thalheim Károly, Tipka Lujza stb. Ötven év után, mint egy vén fa, mely gyümölcsgazdagságában szakad meg — elgyengül, kivesz. Több egy esztendőjénél, hogy működéséről kifelé lemondott, befelé teng. Egy kis szikra életerő, melyet mesterségesen élesztettek, a vonóhangszereken való tanitás, épen most aludt el. Örökre? — merjük kérdezni. Azt hiszszük n e m! Talán csak tetszhalott, melynek élesztgetése sikerrel járhat? Talán n ó n á s, melyből ügyes orvosoknak sikerül fölébreszteni és életben megtartani. És itt ismét azokhoz intézzük szózatunkat, kiknek, mint e vén fa kertészeinek, még van kötelességük; azok figyelmét hivjuk fel, akik mint a közügy, a társadalom tényezői gyanánt szerepelnek és hivatvák a közbelépésre; végre lelkes városi közönségünket kérjük, hogy támogatását e nemes ügytől ne vonja meg a jövőben sem, hanem mutassa meg, mint azt sok más esetben tette, hogy nemes hévvel tud sikra szállni a város hirnevének s az utódok örökségének megmentésében.

A zene-egyesületnek fenn kell állani!
Keltsük uj életre!

A hazai iparnak nyujtandó állami kedvezmények.

(M. L.) Nemcsak az iparos köröket, de mindazokat, kik a közügyek iránt érdeklődéssel viseltetnek, élénken foglalkoztatá az a törvényjavaslat, a melyet az elmult héten a képviselőház ritkán nyilvánuló egyértelmüséggel fogadott el.

TÁRCZA.

Rőt—Rendek.

Ha követ a nyájas olvasó, elvezetem most a Kőszeg körül elterülő érdekes vidékre, el első sorban Kőszeg lakosának legmegszokottabb, mert legkedvesebb utján, a regényes Gyöngyös-völgyben tölfelé. Egy kis órányira a várostól, szép erdőkoszorúzta völgyben a Hétforrásnak a Gyöngyösbe való ömlésénél, kellemes szép mellékvölgy kiszakadásánál R ő t (293 m.*; 560 lakos; 107 ház) s evvel majdnem szemközt, a Gyöngyös balpartján R e n d e k (299 m.; 304 lakos; 47 ház) régi falvak terülnek el 3599 kat. hold területü közös határral, melyből 2300 hold az uraság (Eszterházy herczeg), 1299 hold egyesek birtoka. Rőt és Rendek lakosai németajkuak és mindnyájan római katolikusok. Itt is, ott is egy-egy osztályu elemi népiskola, egyikének- másikának is községi birája van. Mindkettő kisközség s mint ilyen a lékai körjegyzőséghez és a kőszegi járáshoz tartozik. Körorvosuk Kőszegen lakik. Rendeken kfrályi postahivatal is van.

R ó t, mely XIV. századbeli okmányokban *Reeth*, később pedig *Rőjt* alakban iratott, századok óta a lékai vár tartozékát képezé. Benne a XIII—XV. században katolikus, 1550-től 1650-ig protestáns papok lelkészkedtek, mely utóbbi évben a lékai szt. Ágoston-rendiek vették át a plébániát és birták 1820-ig, amikor azt szombathely-egyházmegyei papok veszik gondjaik alá. Egyedüli nevezetessége a kis községnek az ő régi temploma. Ez három részből áll és nem e g y időből való. Legrégibb a déli templom, egy nyomott, kissé durva gótalkotmány, melynek szentély felőli homlokfalán az oltártól balra kőbe vésve régi irásu „1207" évszám látható. Egy a XVII. század végén megjelent könyvben (*Az egész világon lévő csudálatos boldogságos Szüz képeinek röviden feltett eredeti; melyet sok tanúságokkal össze szerzett, és az áitatos hivek lelki üdvösségére kibocsátott Galánthai Eszterás Pál, szentséges Római Birodalombeli Herczeg, 's Magyar Országi Palatinus 1690 esztendőben. Nagyszombatban, az Academiai betükkel.*) arról tétetik említés, hogy Rőtön már a XIII. század végével a boldogságos szüz tiszteletére két szép templom épült egymás mellett, de hogy ezeket 1547-ben a török elpusztitotta volna. A dolog azonban ugy áll, hogy a legrégibb templom a fenti évszám szerint már a XIII. század e l e j é n épült és csak a második, az elsőhöz hozzáépitett templom emeltetett, amint azt az Eszterházyak őse is mondja, a XIII. század v é g e f e l é. Ami a két templomnak fent érintett lerombolását illeti, annyi bizonyos, hogy 1547-ben a t ö r ö k n e m j á r t e v i d é k e n, sőt mi több, törökháború akkoriban nem is volt. A török jóval korábban, azaz már 1529-ben és 1532-ben Kőszeg megszállása idején dúlta fel vidékünk egyes helységeit, kolostorait és templomait, s azért valószinü, hogy ez években eshett kár a rőti templomokban; de nem semmisitették még — egészen — amit különben Eszterházy nevezett művében is sejditett velünk s a déli templom mai épsége leginkább bizonyit — úgy, hogy ez utóbbiban a korai csúcsiv idomának egy részlete maradt reánk. A harmadik templomot (éjszaki), vagyis az egész templomnak a bemenettől balra eső részét 1696-ban épittette a kegyúr, Eszterházy Pál herczeg, miről e templomrész ajtó feletti Eszterházy-czimer, s az 1756-iki *canonica visitátió* tesznek tanuságot. E templom oltárán van elhelyezve ama fából faragott Mária-kép, melyet Eszterházy Pál herczeg-nádor mát 1656-ban készittetett a boldogasszonyi (Frauenkirchen) családi ereklye után és ajándékozott később a rőti régi templomnak. Mária-napokon sok bucsújáró látogat ide s ilyenkor sokszor három nyelven is hirdetik a papok Isten igéjét.

Nincs különben nap, melyen Kőszegről meg ne fordulnának egyesek vagy társaságok Rőtön, melyet az Ó-házon át jó karban tartott erdei utakon is meg lehet közeliteni. A kiránduló fáradságát nagyban kárpotolja a vidék szépsége, nemkülönben a rőti vendéglős zamatos italaival és izletes ételeivel.

R e n d e k XIV. századbeli okiratokban *Lybnik*, máskép *Lebnik* vagy *Leuter* néven emlittetik a jelentéktelen kis csermelytől, mely a község éjszakkeleti dombos határát Sopronmegyétől elválasztva a kőszegi uton át a Gyöngyösbe siet. 1359-ben *Péter, Kali* Fridlin fia, Leuter, máskép Lebnik birtokát mellékleteivel együtt lelke üdvére a borsmonostori apátságnak adományozta; Zsigmond király pedig ezen adományt 1380-, 1393- és 140 -ban jóváhagyta. Akkor Rendek Sopron vármegyéhez tartozott.

*) A templom küszöbénél általános magasság.

Nem lehet hivatásunk, hogy e javaslat értékét általános, vagy csak ipar-politikai szempontból is birálgassuk, nem egyreszről már csak azért is, mert politikával lapunk nem foglalkozik, nem másrészt és legfőbbképen azért, mert e javaslat a képviselőház tárgyalásán immár átesven, arról kritikát mondani, most már legalább is idejét multa.

De mikor ezt előrebocsájtjuk nem hallgathatjuk el, hogy a kormány e javaslata, mint azt minden pártról a képviselőházban is hangoztatták, csak első lépésnek tekintendő, s remélhető, hogy a kormány felbuzdulva azon egyértelmü támogatáson, melylyel javaslata fogadtatott, nem fog késni a további lépések megtételével sem.

Magyarországon ipart még teremteni kell, s a teremtés nagy munkáját felrendszabályokkal elvégezni nem lehet. A kérdésben forgó javaslat magában véve pedig még csak félrendszabálynak sem mondható.

Nem akarunk mi odáig menni, hogy az ipar megteremtésének sine qua non jául az önálló vámterületet hirdessük, pedig ha ezt tennők, még akkor sem volnánk az igaztalanság vádjával illethetők.

Jól van, tegyük fel, hogy az önálló vámterület az adott viszonyok között nem letesithető. Miért? ez nem a mi dolgunk, erre feleljenek meg, ha tudnak a politikusok. De hogy az adott kereten belül, a vámközösség mellett is iparunk érdekében még sokat lehet, még sokat kell tennünk, az kétségtelen.

Mert illusio azt hinni, hogy azzal a néhány millióval, melylyel a kedvezményezett bankok rendelkezni fognak, az ipar mindjárt megteremthető. Ez csak, mint már mondottuk, első lépés, de ezt az első lépést is bizonyára meg kell tennünk, hogy megtehessük a másodikat, a harmadikat s a továbbiakat.

E téren nem szabad elfeledkeznünk Magyarország specialis viszonyairól, nem szabad elfeledkeznünk, hogy első sorban földmivelő állam vagyunk, s hogy a magyar ember természeténél, hajlamainál fogva előszeretettel foglalkozik a földmiveléssel.

Oda kell tehát hatni, hogy az a földmivelő, a ki a földmivelés mellett részben nyers terményei feldolgozása czéljából, részben a földmiveléssel párhuzamosan, mintegy annak kiegészitésekepen iparral foglalkozik, állami akár direct, akár indirect támogatásban részesüljön.

Az a nagybirtokos, a ki vaggon számra küldi el buzáját a piaczra, s azt a buzát liszté öröltetni, kettős haszonnal fog dolgozni, de ne feledjük azért, hogy arra hogy gőzmalmot állitson a helyett, hogy birtokát szaporitsa — bizony-bizony nehezen fogja magát elhatározni.

Oda kell tehát hatni, hogy kétszeresnél is nagyobb haszna legyen, s akkor majd könnyebben határozza el magát.

Ha pedig a népesség alsóbb rétegei is, kik eddig kizárólagosan földmivelléssel foglalkoztak, a földmivelésből fennmaradt idejüket az ipar terén hasznositani fogják, az iparnak e terén való fejlődése is várható, jelentkezzek az akár e házi ipar terén, akár más egyebütt.

De hogy ezek az alsó rétegek erre a tudatra jussanak, előbb módot kell nyujtani nekik, hogy az ekként kinálkozó hasznot felismerhessék, erre őket vezetni kell. E téren az állam sokat tehet.

Szemezy.

Helyi és vidéki hirek.

— **Közgyülés.** Ma délután 3 órakor lesz a városház tanácstermében tüzoltóegyesületünk évi közgyülése. A sok fontos tárgy, igy különösen a parancsnokok választása, bizonyára sokakat fog becsalni a városházába, akik egyébkor talán nem is szoktak sokat törődni a tüzoltóügygyel.

— **Ösztöndijas iparos.** A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter a soproni kereskedelmi és iparkamara javaslatára Freiberger Miklósnak, Freiberger Antal helybeli bőrgyáros fiának 300 frtnyi ösztöndijat adományozott, hogy ez összeggel külföldi tanulmányutra induljon. A nevezett fiatal ember jövő májusban Grácz on át megy Salzburgba, Münchenbe; innen Ulm, Friedrichshafen érintésével Konstanzba és Baselbe; ezután a Rajnamelléken haladva Strassburg, Karlsruhe, Mannheim, Worms városokon át Mainz felé veszi útját és Frankfurt, Fulda, Eisenach, Erfurth, Weimar, Lipcse felé kanyarulva Berlinnek tart, honnan Dresdán, Prágán, Bécsen át tér vissza Kőszegre. Birjuk szives igéretét, hogy szakmája terén folytatott működéséről, tett tanulmányozásairól és szerzett tapasztalatairól lapunknak időnkint értesitéseket küld.

— **Országos vásárunk** a mult hétfőn igen látogatott volt. A falusiak sok ruhanemüt és házieszközöket vásároltak és nemcsak mint vevők szerepeltek, hanem mint elárusitók is. Nagy volt különösen a marhavásár, melyre ezuttal 1107 dbot hajtottak fel és sokat (563 dbot) igen jó áron eladtak. Ló mindössze 259 volt a vásáron, melyből 123 db kelt el. A nagy embertömegben természetesen a zsebtolvajok is csináltak üzletet. Egy kőszegi kapásasszonynak 75 frtot, egy rohonczinak 80 krt loptak el. Egy tehenet is loptak, az alatt az idő alatt, mig gazdája a marhalevelet láttamoztatta.

Turisták kirándulása. Husvét vasárnap délután a bécsi turisták, azok közt hölgyek is, Aspangból Zöbern, Gshaidt községen és a hármas határon át Felső-Lövőre és Tarcsára jönnek. Igen valoszinü, hogy a vármegyéből, s nevezetesen a közel vidékről számosan fognak e napon Tarcsára jönni. Zenéről, jó ételek és italokról a legjobban gondoskodva van. Reméljük, hogy e husvét délután nemcsak a bécsi vendégeink, hanem magunk előtt is kellemes visszaemlékezések kutforrása leend. Ők Friedbergen és onnan gyalog Aspangra térnek vissza, honnan az esti vonattal haza mennek. A kirándulók egy része, ha a körülmények engedik, azon napon a Szarvaskő és Irottkő hegyesucson át Kőszegre szándékozik utját venni. Kivánatos volna, hogy a tarcsai turistaünnepélyre közönségünk minél nagyobb számban gyülekezzék. — Mint Ebenspanger tanár a kárpátegyesület vasmegyei vezetője, helybeli levelezőjét értesiti, a bécsi touristák ezuttal csak egy napra jönnek ide, hogy megismerjék a vidéket és erre a napra programmot kért. A helybeli levelező össze is állitott egy programmot és más szükséges részleteket is közölt a buzgó tanárral. Ha a bécsiek csakugyan jönnek, nagyon jó volna, ha polgárságunk egy része őket illő módon fogadnák, mert ezek fogadtatásától függ, hogy azután még sokkal többen, esetleg az egész egyesület testületileg ide jöjjön. Már pedig ez nagyon hasznunkra lehet, ha annyi idegen megismeri kies városunkat és annak szép vidékét.

— **Elefant-vadászat.** Ilyen is megesik Kőszegen, főleg ha elefánt van. Ez pedig volt két hatalmas darab Kludsky állatseregletében, elég jámbor, de mégis csak vadálla . A mult hétfői országos vásár alkalmával természetesen sokan tértek be a marhavásári térről az ott felállitott állatseregletbe, melynek elefántjai azonban ugy délutáni 4 óra tájban elvesztették türelmüket; a szabadba vágytak. Szerencsére össze volt láncolva lábuk és a marhavásártér egy-két sátor kivetelével, üres, mert ők faképnél hagyva a számos látogatót, kifelé tartottak. Jóllehet csak egymással veszekedtek és egy-két fa meg sátor kivetelével mást nem bántottak, a közbiztonság éber őre, a „trabant" mégis közbeveté magát. Czélba vette — nem tudjuk ugyan, hogy csak az egyiket, vagy mindkettőt egyszerre — és — lőtt volna bizonyára bakot, ha egy valaki nem figyelmeztette volna az elefántvadászt, hogy, hát — ne tréfáljon.

— **Hymen.** Takács István, mura szombati állami isk. tanitó, földink, másodszor keszül házasodni. Nem régiben jegyet váltott Kammermayer Irma kisasszonynyal, a muraszombatiak kedves és mivelt óvónénikeikkel. Gratulálunk!

— **Idei termésünk.** Kőszegen és közvetlen szomszédságunkban a vetések állása igen kedvező, nem látszik meg az őszieken, mint más előző években, hogy kiteleltek volna. A gyümölcsfák, különösen pedig a körtefák szépen fejlesztik termőbimbóikat, úgy, hogy ha a hernyó és az elemi csapások megkimélik termésünket, jó esztendőre van kilátásunk.

— **Biciklistáink** kisded csapata növekvő félben van. Most „ekzerczéroztatják" a „bevált" rekrutákat a gőzmalmi kaszárnya tere s udvarán, mely hosszu idő után csak most öltött megint kissé mozgalmasabb képet. A kerékpárok, vagyis gyalogkocsik — mint a kaszárnyabeliek nevezik — tartása és irányitása sok munkát szerez a „tiszt-urnak", az egyensúly keresése és a felbillenések pedig elég bajt az „abrichtoltaknak."

— **Korai jégeső.** Az e hó folytán hirtelenében beállott melegebb és az ezt okozó déli szelek meghozták a várva-várt esőt, mely azonban a mult héten vidékünk némely helyein több izben jéggel vegyest esett. A város határának délkeleti részén és Horvát-Zsidány körül sürübb jégeső is volt.

— **Eldorádó.** Svábfalu, Kőszegnek eme legujabb külvárosa, mint értesülünk valóságos eldoradó-ja a munkakerülő, ugynevezett vándorló-legényeknek. A városban nappal kószáló Fechtbräder-ek éjjelre deveszik magukat, hogy nagyobb biztonságban pihenhessék ki napi fáradalmaikat. Egy kis razzia néha nem ártana.

— **Irodalmi hir.** Wittinger Antalnak Kőszeg városa és környéke czimü illustrált művének most jelent meg a III. füzete. Benne be van fejezve a Történeti vázlat, közölve helytörténeti életrajzok és a város müemlékeinek leirása. E füzetben kezdődik a környék általános ismertetése mellett annak részletesebb leirása. Képek: Kőszeg-város czimere. Kőszeg a mult században. Garay-czimer. Jurisics-czimere. A plebánia-templom szentségmutatója. XV századbeli kehely. Erzsébet-casula. A röti templom. Ára egy-egy füzetnek 40 kr, az egész munkának 1 frt 60 kr.

— **Városi jegyzőnk avancmája.** Osztrák területről, Morvaországtól kapott városi jegyzőnk egy levelet, melynek czimzete persze német nyelven a következő: Tekintetes nemes Gabriely N. urnak cs. kir. jegyző, a cs. és kir. árvaszék referenzének stb. stb. Kőszegen. Magyarország. — Gratulálunk!

— **Vasuti ügy.** A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló szombathely-pinkafői helyi érdekü vasuton fekvő s eddig csak személy-, podgyász- és gyorsáru, valamint kocsi-rakományai teheráru forgalomra berendezett, Csajta, Óvár, Vashegy és Sámfa állomások f. évi márczius hó 15-étől a darabáru forgalomra megnyittattak. Az ezen állomásokon fel, illetve leadandó darabáru küldemények után a szombathely-pinkafői h. é. vasut áru dijszabásában (II. rész.) nevezett állomásokra nézve megállapitott kilometer-távolságok alapján a dijszámitási táblázat szerint esedékes dijtételek alkalmaztatnak.

— **Uj szabályrendelet.** Az alispáni hivatal a napokban küldte szet a vármegye törvényhatósága által alkotott tüzrendészeti szabályrendeletet, melyet lapunk egyik legközelebbi számában ismertetni fogunk, de a melyről már most is annyit jegyezhetünk meg, hogy annak kibocsátása nagyon idején volt és az irány, szakavatottság tekintetében ritkitja párját. Ha a megye szigoruan fogja e rendeletét alkalmazni, a szegény falusi nép ennek kiváló hasznát csakhamar be fogja látni.

— **Kejvonat.** A husvéti ünnepek alkalmával a déli vasuttársulat üzletigazgatósága kejvonatot indit Bécs, Budapest, Fiume, Triest, Velenczе városokba. Bővebb felvilágositást nyujt a mai számunkban foglalt hirdetés.

— **Kivándorlás.** Az Amerikába való kivándorlás szelleme, az ágens, ujabban időben megint kisért környékünkön. Pár héttel ezelőtt csendőreink elcsiptek egy ilyen europaiból lett amerikait, aki erősen ösztökélte a népet a szerencse földjére (!) való kivándorlásra. A postán érkezett amerikai küldeményekről a hatóság arról győződhetett meg, hogy az ágensek és a kivándorlók csapata jól van szervezve, s hogy a legnagyobb erély kivántatik azok szándékainak meghiusitására.

— **Pajor Emiliát**, a Kőszegen előnyösen ismert operette-primadonnát, Székesfehérvárott baleset érte. Néhány napi vendégszereplésre utazott oda s mindjárt megérkezése napján megtörtént vele, hogy amint az ott időző szintársulat egyik nő tagjának kiséretében a szőlőhegy felé hajtatott, a lovak megbotlottak s a kocsit az utszéli árokba döntötték, ugy, hogy az összetörött s a bennülők némi véres karczolások árán menekülhettek meg nagyobb bajtól. Pajor Emilia jövőre Sopronba megy.

— **Iszonyú tüzvész** pusztitott a mult ünnepen (márcz. 25-én) Tömördön. A községbeliek még a templomban voltak, mikor ugy 11 óra tájban tüzi-lárma hallatszott, mire természetesen a templom rögtön kiürült és mindenki sietett a maga vagyonának biztositására. Csakhogy az keveseknek sikerült. A mennyi ház a szélirányba esett, egy óra alatt teljesen lángban állott. Volt pedig 38 ház 21 pajta s a templom tetőzete s azon felül számos gazdasági épületrész, a minek megmentésére még gondolni sem lehetett. Körülbelöl a fél falu égett le és csak ezer szerencse, hogy emberéletben nem esett kár. Egy eset azonban borzalmat keltő volt. Egy haldokló asszonyt, hogy benn ne égjen, kivittek övéi a kertbe hol pár percz alatt kiadta lelkét. Még valami följegyezni valónk van, egy való li hősi tettet. Valami Stéger Vendel acsádi csendőr biztatta az embereket, a tüzoltókat, hogy a templom tornyát s a harangokat mentsék meg. Senki sem mert a toronyba felhatolni, melynek belseje már tüzet fogott. Bátor emberünk ekkor félretéve fegyverét, melyre ezuttal nem volt szükség, s fecskendő csövével kezében a toronynak támasztott létrán felment, behatolt a toronyablakon és végezte a tüzoltó munkáját. Az égő haranglábat eloltotta és mikor a veszély mulóban volt, fölhivta a munka folytatására az ugynevezett tüzoltókat. Megérdemelné felsöbbsége elismerését!

— **Hirdetmény.** Közhirré tétetik, hogy a cs. és kir. hadapródiskolákba az 1890/91. tanévre való fölvételhez szükséges feltételek a polgarmesteri hivatalban megtudhatók. Kőszeg, 1890. március 28-án. Tipka Ferencz, polgármester.

Léka.

Ha Rőt mellett Rendeken át tovább folytatjuk útunkat a Gyöngyösnek hol kiszélesedő, hol összeszoruló völgyében éjszaknyugat felé, baltelől Eszterházy herczeg régi fürészmalmát látjuk, mely évtizedekkel ezelőtt a völgybe tekintő hegyoldalak letarolt erdőditzét dolgozta fel; majd meg ugyancsak balfelül a herczeg egykori papirmalmának roskadozó épületrészeit érjük. Ennek nyugoti szomszédságában Hámor és Tó (lakosságuk együttes száma 367) falvacskák házai fedik a dombok oldalait. Itt az erdőfedte hegyek, csillámló patakok a távoli templom-torony keresztjével bájosan olvad össze egy panorámává, melynek éjszaknyugoti keretét a távolban kéklő hegyek s a völgy szélein jobbról-balról ülő dombok képezik. Ez utóbbiak egyikén a lékai kálváriatemplom tünik szembe, másikán Léka várának düledező, sötét szürke falaira bukkanunk. Áthaladva a várnak egykor védelemre szolgáló vizfogóján, a későbbi halastó kiszáradt medrét balta hagyva fölérünk a várhegy lankás oldalára. Innen Léka, német mezővárost látjuk a domboldalban a Gyöngyös mentén elterülve egy igen szép, nagy templommal s Eszterházy herczegnek klastromból átalakitott terjedelmes kastélyával. Ezeket Nádasdy Ferencz gróf épittette 1655—1669 között az ágostai szerzetesek számára, kiket Lékán 1650-ben telepitett le. A templom alatt tágas sirbolt van, melyben a Nádasdy s az ezekkel rokon Draskovich-család ősei pihennek; nevezetesen Nádasdy Ferencz az 1671-ben lefejezett országbiró és neje, Eszterházy Julia († 1669-ben) stb. A plébániát 1336-ban szt. Ferencz-rendiek birták. 1532-ben ezek zárdája a törökök által elpusztittatván, a plébánia győr-egyházmegyei papok által (egyházilag Kőszeggel együtt 1777-ig Győrhöz tartozott) láttatott el. 1650-től 1820-ig Ágoston rendieké volt a plébánia, mely utóbbi évben szombathely-egyházmegyei világi papok kezére került. A plébánia-lak az egykori zárdaépületnek, most kastélynak templom melletti részében van berendezve, másik részében Eszterházy Pál herczeg, sopronmegyei főispán tartózkodik a nyári hónapok alatt, amikor a kastély gyönyörü parkját szépen gondozzák.

(Folytatása következik.)

Vegyes hirek.

— **A magyar Caprivi.** A mily keveset tudott eddig a világ Caprivi tábornokról, ép oly sokat olvashat most ró'a ámbár egyelőre legnagyobb (és már magában véve is csakugyan eléggé nagy) nevezetesség róla az,

hogy Bismarck utódja. Fürkészgetik, magyarázgatják eredetét, nemzetséget s miután először a hires Montecuccolitól származtatták, most már szerencsésen kideritették, hogy Magyarországnak is van némi jussa hozzá. A család, igazi ősi néven Kapriva, Friaulból eredt és egyik ivadéka, Kapriva János Ferenc, 1657-ben badi érdemekért magyar bárságot kapott, magyar földön telepedett is meg. Ennek egyik ivadéka külföldön protestáns lett, a bárságról lemondott s a Caprivi nevet vette föl. Ettől származik a német birodalom mostani kancellárja. Persze, ha igaz. Reménlhetőleg az a Caprivi, a ki egy Bismarck helyére ült, hitelesebb följegyzésre érdemes adatokat fog tetteivel nyujtani Clio tollának.

— **Hirdetmény.** A m. kir. III. csendőrkerületi parancsnokság Budapesten, folyó évi 1868./szv. 1890. sz. alatt, a m. kir. csendőrség részére 1891—1893. években szükséges ruházati és felszerelési cikkek biztositása végett ajánlati eljárást irt ki, mely f. évi május hó 29-én a fönn czimzett parancsnokságnál Budapesten tartatni fog. Az összszükséglet, a mennyiben a cikkek kamarakerületünkből esetleg szállithatók volnának, jelesen ruhanemü ós lábbeli s egyéb cikkeket illetőleg, a következő: Pokrócok: téli pokróc 227, nyári 215 drb. Posztónemüek: Buzavörös posztó 2425 méter. Dolmányposztó 5084 méter. Köpenyposztó 20254 méter. Nadrágposztó 26007 méter. Zubbonykelme 25859 méter. Dolmányzsinor 90310 méter. Lábbeli: téli fejelés 3595 pár, nyári fejelés 6816 pár, egész talp, téli 1227 pár, egész talp, nyári 1445 pár, fel talp, téli 16,882 pár, fel talp, nyári 20,277 pár. Keztyü: börkeztyü 37,452 pár, bárányprémes 1086 pár. A szállitási feltételek a fennebb zett csendőrparancsnokságnál Budapesten Budapesten betekinthetők, a hol egyszersmind a szükséges minták is, f. évi április hó 16-tól fogva megszemlélhetők. Sopron, 1890. évi március 14-én. a kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Magyarország malmai.** A legutóbbi statisztikai összeállitás szerint Magyarországon van 17,277 malom, közte 911 gőzmalom, 12,250 vizimalom, 3197 szárazmalom és 650 szélmalom. E malmokban összesen 44,118 munkás dolgozik. A legnagyobb malmok, számszerint tizenegy, Budapesten vannak. Budapesten összesen 13 malom van. A magyarországi 910 gőzmalom közül 112 nagy üzemü, a melyek Ausztriába, Nemetországba, Angliába, Franciaországba, Svájczba, Szerbiába, Belgiumba, Olaszországba, Hollandiába, Romániába, Braziliába, Törökországba, Bulgáriába és Egyptomba szállitanak. 1888-ban a kivitt magyar örlemények 59.7 millió forint értékét képviseltek, szemben 48 millió forinttal 1887-ben. 1888 ki kivitel a legnagyobb volt, a mióta a malomipar egyáltalán fennáll. Az 1889-iki kivitel a rosz termés következtében messze mögötte marad az előző éveinek.

— Mai számunkban tisztelt olvasóink egy kitünő mellékletet találnak „Warner Safe Cure“ hires gyógszeréről; amire a t. olvasóinkat különösen figyelmeztetjük. Kapható minden ismertebb gyógyszertárban. Főraktár: „Salvator“ gyógyszertár, Pozsonyban.

— **Gyomorbántalmak.** A rosz emésztés uralkodó betegsége korunknak. Főfájás, levertség, melancholia, nyilaló gyomorfájás, étvágytalanság, mellszurás, sympathetikus szivbaj, általános gyengeség és lesoványosodás jár vele. A működésükben megzavart máj és vesék okozzák a felsorolt bajokat. A Warner-féle Safe Cure gyógyszer elháritja e betegségeket, helyrehozza, megerősiti a gyomrot s a testi szervek rendes működését megadja. Mosonyi Ádám tanitó ur Tormosról, Nyitramegye, a következőket irja: „A Warner-féle Safe-Cure nálunk már sok egyénen segitett, miért is a legmelegebben ajánlható.“ Freiberger Bernát hivatalnok ur Lembergből azt irja: „Éveken át voltam gyomorbeteg s használtam eredménytelenül sok gyógyszert, mig végre s Warner-féle Safe-Cure szabaditott meg bajomtól, s meggyőződtem róla, hogy a Safe-Cure az az egyedüli gyógyszer, mely az emberi szervezetet helyreállitja.“ A Warner-féle Safe Cure palaczkonként 2 frtjával kapható az ösmert gyógyszertárakban. Főraktár a Megváltóhoz Pozsonyban és Török József gyógyszertárában Budapesten. (32.)

— **A Frisch-féle szab. száraz-másoló könyvekről** a „Neue Freie Presse“ egyik szakferfia a következőket irja: „Az ugynevezett száraz copir papir nem más mint egy hygroskopikus alkatrészekkel praeparált enyvtelen selyempapir, mely ezenfelül még ugyanazon praeparátummal van itatva, melyet a másoló tenta készitéséhez használnak. Ez alkatrészek által a papir mindenkor másolóképes marad, ha alkalma van a levegő nedvességét beszivni. Ez a csekély nedvesség elég arra, hogy a papirra egy kopirtentával irott levelet többször lemásolhassunk, különösen ha néhány körülményt tekintetbe veszünk, melyekre különben a használatban önmagunk is rájövünk. Az első feltétel a jó kopirprés, mert a szükséges vegyi hatás a papirnak a tentával való mennél erősebb contactusa által éretik el, a miért is legalább 2 perczny erős nyomás szükséges. Ezenkivül szükséges oly kopirtentát választani, molyet a papir praeparátuma könnyen felfog, mely tulajdonság csaknem minden jó másoló tentánál megvan. Különösen ügyelendő arra, hogy a kopirpapir hygroskopikus tulajdonságainak mindenkor megfelelhessen, vagyis hogy a szükséges csekély nedvességet a levegőtől megkaphassa, mert a fütött kályha, a tulszáraz levegő ártalmára van és igy ajánlatos a kopirprést a másolókönyvvel együtt az ablak közelebe állitani. E papirról méltán állithatni, hogy a „levegőből él,“ de másoló képességét soha sem veszíti el, mert ha a papir hygroskopikus savai a kályha hősége által kristallizálódnak, elég ha a könyvet a friss levegőre tesszük, hogy azonnal ismét használható legyen, vagy ha 30—40 ily papirlapot nedves itatós papir közé teszünk, körülbelül 10 perczig lepréseljük és aztán az itatóspapirt eltávolitjuk. A száraz másolás előnyei nagyon sokoldaluak. Olvashatlan vagy szétfolyó kopia ki van zárva, egy irmány többször is másolható annelkül, hogy az a levelen észrevehető volna; a kezelés sokkal tisztább és egyszerübb, mert a vizes spongya vagy ecset fölösleges, szintugy a sok kartonlap vagy itatospapir, melylyel a régi rendszerü könyveket tele kell rakni és oly irodákban, a hol sokat másolnak a száraz-másolás tekintelyes időmegtakaritást is jelent. Franeziaországban, a hol ez az eljárás már ottlionos, rég elunt a szivacs és a vizes edény a másoló asztalról.“ (Tudomásunk szerint e száraz másoló könyvek Frisch Mór tekintélyes kereskedőnél Bécsben Wipplingerstrasse 21. sz. a. kaphatók. Egy ily könyv ára 500 lappal 2 frt 70 kr. bérmentve.)

— **A polgármestertől hitelesitve.** Gaya (Morvaország) Tekintetes úr! Tisztelettel tudatom önnel, hogy ohajtását szives készséggel teljesitem. Varrónő létemre ülő életmódot folytatván, már hosszabb idő óta gyomrom nagyon fájt, étvágyam elveszett s emésztési zavarok bántottak, de a midőn az ön svájczi labdacsaiból egy dobozzal elfogyasztottam, azóta sokkal jobban vagyok, miért is ezennel szivesen nyilvánitom, hálás köszönetemet. Hatalmas gyógyitóerejü készitményét, minden hasonló bajokban szenvedőknek a legmelegebben ajánlva, maradok háladatos lekötelezettje: Prohaska Emma, varrónő. — Ez aláirás valódiságát bizonyitom: Valenta polgármester (P. H.) Gaya kir. város polgármesteri hivatalától. Brandt Richard gyógyszerész svajczi labdacsai (egy doboz ára 70 kr.) a gyógyszertárakban kaphatók, de megkell nézni vedőjegyét, mely fehér kereszt vörös mezőben, s Brandt Richard névaláirását.

— **Uj szelvényivek.** Az 1860 iki és a Tiszaszabályozási sorsjegyek uj szelvényiveinek beszerzését a legelőnyösebb feltételek mellett eszközli a Beréti Társaság Dirnfeld testvérek bankháza, Budapest, fürdőutcza 4. sz. A Tiszaszab. sorsjegyeknél csupán a szelvény-utalvány, az 1860 iki sorsjegyeknél ellenben, minthogy szelvény-utalvánnyal nem birnak, önmaguk a sorsjegyek küldendők be.

— **A nagy elterjedtségnek** örvendő Dr. Rosas életbalzsama Fragner B. prágai gyógyszertárából, drasztikás szerek alkalmazása nélkül szünteti meg a székrekedést, miért is nem vonja el a vérképzéshez szükséges anyagokat. Az emésztési szerveket élénkiti, miáltal mindenütt becsült házi gyógyszer lett. Kapható minden gyógyszertárban.

SÜKETEKNEK.

Egy oly egyén, ki igen egyszerü szernek köszöni 23 évig tartó süketségének és fülzúgásának gyógyulását, kész annak leirását német nyelven minden jelentkezőnek ingyen beküldeni. Czim: J. H. Nicholson, Bécs XI., Kolingasse 4.

Nyilt-tér.

Egész nyomott selyem Foulards 1 frt 20 krtól 3 frt 90 krig méterenként (mintegy 450 különféle dessinben). Szétküldi darab és végszámra portó- és vámmentesen Henneberg G. gyári raktára Zürich. Levelekre 10 kr. bélyeg.

Az kétségtelen, hogy gyakran **egészen egyszerü, könnyen beszerezhető háziszer** meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát“ czimü kis iratban még bizonyitékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; **Richter kiadóintezete Lipcsében** ingyen megküldi.

Felelős szerkesztő: ***Wittinger Antal.***
Kiadó-laptulajdonos: ***Feigl Gyula.***

Irodalom.

Budapesti Hirlap.

(Szerkesztők és laptulajdonosok: **Csukássi József és Rákosi Jenő.**)

A „Budapesti Hirlap“ ujévvel pályafutása tizedik évébe lépett. Az elmult évek óriási haladás korszakát alkotják a magyar zsurnalisztika történetében és a „Budapesti Hirlap“ talán elfogultság nélkül mondhatja magáról, hogy övé az elsőség e korszak megindításában, mely a magyar sajtót a legmodernebb és legkitünőbb európai sajtó magaslatára emelte. A „Budapesti Hirlap“-ot ebbeli törekvésében hétről hétre, hónapról hónapra, évről évre szakadatlanul nagy arányokban növekedve, támogatta Magyarország intelligenciája: a világ legfogékonyabb, legméltányosabb és ragaszkodásban leghübb közönsége. A decennium küszöbén elmondhatjuk, hogy a „Budapesti Hirlap“ a müvelt magyar ujságolvasó közönség mandatariusa. E megbizatás óriás erkölcsi sulyával veszünk részt a vélemények harczában és a közdolgok intézésében. Hogy milyen sikerrel, arról az elmult és a jelen viszonyok legékesebben tanuskodhatnak. A védelmi vita alatt, az alkotmány- és nemzetellenes kisérletekkel vivott elszánt küzdelmünkben, valamint a ferde pártviszonyokból eredt fonák helyzetek kritikájában, melyek okai és forrása a jelenlegi válság, a „Budapesti Hirlap minden egyes száma a nemzeti jogok és aspirációk diadalmas hőseként szállott sikra. A közönség érezte, hogy lapunkban a legőszintébben, leghátrabban és legelszántabban nyilatkozott meg a közérzület szava, és a mikor a közönség napról napra lavinaként növekedő tömegével segitségünkre és támogatásunkra jött: a „Budapesti Hirlap“ döntő erővel működött közre a vitás kérdések megostromlásában a politikai fordulat és az uj események előkészitésében. A pártoktól független, csakis a közérdek által vezérelt és saját, becsületes meggyőződésünktől diktált működésünk akkor érte el legszebb jutalmát, a mikor minden igaz magyar ember a „Budapesti Hirlap“-ban kereste és talált a nemzeti ügyek legfáradhatlanabb, legszivósabb és legvehemensebb védelmét

Legbuzgóbb iparkodásunk, hogy a „Budapesti Hirlap“ a jövőben is az maradjon, a mi volt, a minek indult, a mely irányban hatalommá növekedett, a miben az elsőséget nem engedheti át soha senkinek: a legmagyarabb ujság és mint ilyen a nemzeti érzület leghübb tolmácsa, ébresztője, izgatója és ha kell lángba boritója. A legtisztább tudatossággal hirdetjük és valljuk, hogy olyan időkben, a mikor a nemzeti eszme fajfentartó és államalkotó erővel érvényesiti magát mindenütt, hogy ugyanakkor nem csak jog, hanem kötelesség nekünk magyaroknak a sovinizmus lelkesedésével, sőt türelmetlenségével szolgálni a nemzeti irányt mindenben és mindenkor. Ez a mi programmunk.

E programmunkkal nekünk adott igazat a magyar közönség, mely semmitől sem irtózik inkább, mint a szintelen és lelketlen kozmopolitaságtól, a hamisságokra és az elmék megtévesztésére alkalmas cifra jelszavaktól; nekünk adott igazat, midőn lapunkat szinte hihetetlen mértékben felkarolta és egyre jobban terjeszti.

E programmal folytatjuk a jövőben is mindennapi munkánkat a közügyek szolgálatában. Folytatjuk erősen fegyverkezve a nagy tusákra, a melyek a közeljövőben a nyilvános élet minden munkására várnak. A nemzeti munkából részt kérünk és részt fogunk benne venni legjobb tehetségünk szerint, pártolva és támogatva mindent, a mi szükséges, életképes, derék és jó; ostromolva üldözve mindent, a mi céltalan, félszeg és becstelen. Ebbeli szándékunkban nem fog bennünket korlátozni semmiféle személyi tekintet, párt- és hatalmi érdek és nincs az a politikai fordulat, melynek kedvéért és érdekében pártatlanságunkat és elfogulatlanságunkat csak egy pillanatra is feladnók.

A szigoru objektivitás utját fogjuk követni a zsurnalisztika minden egyéb ágában. Az irodalom és művészet kérdéseiben mint eddig, ugy ezentul is szigoruan mellőzni fogjuk a pajtáskodást és klikk-szellemet. A mi megfelel a szép és nemes izlésnek, az mindig elfogulatlan méltatásra fog találni lapunkban. Mi magunk is azzal vélünk legjobb szolgálatot tenni az irodalomnak, hogy egy sor se jelenjék meg lapunkban, a mely az irodalmi mértéket meg nem üti. Közleményeink irodalmi szinvonalának előkelősége kezdettől fogva legfőbb gondunkat képezte. El is értük vele azt, hogy a „Budapesti Hirlap“ a kifogástalanabb magyarsággal irt ujság és mindenekfölött vezércikkei és tarcái irodalmi érték dolgában verseny nélkül állanak.

Tudósitások és hirek dolgában a leggazdagabb és legmegbizhatóbb forrásokkal rendelkezünk. E nemü közleményeink megválogatásánál mindig szem előtt tartjuk, hogy a legmüveltebb és legkényesebb izlésü közönséget szolgáljuk. A valóságot, igazságot és ildemosságot sohasem áldozzuk fel a szenzációnak. Az erkölcsi tisztaság, a jó és nemes érzés tiszteletben tartásával a „Budapesti Hirlap“ hü, szolgálatkész és lelkiismeretes házibarátja óhajt lenni minden magyar uri háznak.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerübben postautalványnyal eszközölhetők következő cim alatt: A „Budapesti Hirlap“ kiadó-hivatalának, IV. ker., kalap-utcza 16. sz. Az egész fürdő-ivad alatt előfizetőink kivánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet.

A „Budapesti Hirlap“ jelenleg rendkivül érdekes két kötetes angol regényt közöl: „DOKTOR KUPIDO“ irta Brougthon Rhoda. E regénynek április hó 1-sejéig a lapban megjelent részét (26 folytatás) az uj előfizetők külön lenyomatban ingyen megkapják.

— **Cigarett-szikrák** czimmel szedte össze nagyon csinos kis kötetbe Márkus József kiváló tehetségü fiatal iró, az igazi trespivel telt ötleteit s humoros aforizmáit. A száz oldalra terjedő elegáns kiállitásu kötetke, mely Singer és Wolfner kiadásában jelent meg, csupa élcz és szellem. A szerző hat czim alá sorolta ötleteit, Ezek: I. Leányok, asszonyok; II. Mi férfiak; III. A szerelem filozófiája; IV. A szerelem misztériumai; V. Toilette-titkok; VI. Innen-onnan. Márkus József oly iró, aki finom érzékkel tudja megkülönböztetni a gyöngéd pikanteriát a banalitástól és a nudilástól. Ezt a „Cigarett-szikrák“ minden lapján bebizonyitja. A közönségnek évek óta kedveltje Márkus. Ő az egyetlen az összes magyar irók közt, aki ugy elleste az Armand Sylvester és Catulles Mendes genre-jének finom titkát, hogy novella-kötetei, melyek rávallanak a tanitványban a mesterekre, a legnagyobb mértékben kapósak. Legujabb kis kötetében százával találja az olvasó a pompás ötleteket, melyek legnagyobb részében igazi humor van. A kötet 60 krajczárért kapható.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat		
			II.III. oszt. kocsikkal		
	Budapesti idő.		reggel	d. u.	este.
—	Kőszeg	ind.	5¹⁵	12⁰⁴	6¹⁰
6	Lukácsháza	(m. h.)	5²⁹	12¹⁷	6²⁴
12	Német-Gencs	(m. h.)	5⁴⁶	12³¹	6⁴¹
18	Szombathely	érk.	6⁰¹	12⁴⁷	6⁵⁶
—	Szombathely	ind.	6⁴⁵	3⁸⁰	7¹⁵
7	Német-Gencs	(m. h.)	7⁰¹	3⁴⁶	7³¹
13	Lukácsháza	(m. h.)	7¹⁸	4⁰³	7⁴⁸
18	Kőszeg	érk.	7³¹	4¹⁶	8⁰¹

Budapesti városi menetjegy-iroda. (Mária-Valéria utcza, Hungária szálló.)

A husvéti ünnepek
alkalmából majdnem **féláru** menetdijak mellett

kéjvonatok

fognak közlekedni **Kőszegről**

Budapest, Bécs, Triest, Fiume
és
Velenczébe.

Indulás Kőszegről Budapestre április hó 5-én 6 óra 10 perez este. Erkezés Budapestre április hó 6-án reggel 7 óra 37 p. Menetjegyek Kőszeg—Budapest és vissza: II. o. 13 frt. 20 kr., III. o. 8 frt. 80 kr.

Indulás Kőszegről Bécsbe április hó 6-án 5 ó. 15 p. reggel, és érkezés Bécsbe április hó 6-án 8 ó. 58 p. reggel. Menetjegyek Kőszeg és Bécs között odavissza: II. osztály 7 frt. 53 kr; III. o. 5 frt. 25 kr.

Indulás Szombathelyről Trieszt, Fiume és Velenczébe április hó 6-án 1 óra 12 p. éjjel.

Érkezés Triesztbe april 6-án 6 ó. 17 p. este.
„ Fiuméba „ 7-én 12 ó. 25 p. este.
„ Velenczébe „ 6-án 11 ó. 10 p. este.

Menetjegyek Trieszt vagy Fiuméba oda és vissza II. oszt. 21 frt. 60 kr., III. oszt. 15 frt. 10 kr. Menetjegyek Velenczébe II. oszt. 24 frt. 60 kr., III. o. 17 frt. 10 kr.

Ház-eladás.

Kőszegen az intézet-utczában egy emeletes, jó karban lévő, 3 lakással biró ház, öt utczai 1 udvari szoba, 3 konyha és kamara, szép udvar- és kerttel együtt szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágositést ád

Pavelka Mihály ur

Csorna, városbáz-utcza,

és

Bajcsy Lajos.

Kőszeg, fiórián-tér.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a fötisztelendő és kegyes

„Benedek-rendü' szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondeban.
Prior: Dom Maguelonne.
2 arany érem:
Brüsszel 1880 - London 1884
A legmagasabb kitüntetések.

Feltalálatott: **1373-ban** Pier. Boursaud Prior által.

A fötisztelendő és kegyes **„Benedek-rendi"-ek fog-elixirjének** mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyitja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. **Bordeaux** 106 és 108, **SEGUIN** Rue Croix de Sequey.

Főügynök:

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és „gyógyszerárú-(droque) kereskedésekben.

A szelvényivek beszerzését

Tiszaszab. sorsjegyekről

(a szelvényívek beküldése mellett)

és az

1860-i sorsjegyeknél

(az eredeti sorsjegyek beküldése mellett)

aprilis 1-től kezdve eszközli a magyar általános takarékpénztár-részvény-társulat

Budapest, Jézseftér.

Nagyérdemü közönség!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi **márczius 20-án Kőszegen a „Strucz" szállodában egy állandó**

fogászati műtermet

nyitottam.

Legyen szabad e helyütt nekem kijelenteni, hogy több évi fogászati gyakorlatom alatt szerzett bő tapasztalatok által oly ügyességre tettem szert, miszerint a nagyérdemü közönség bárminemü fogbetegségeit a tudomány legujabb állása szerint, a lehető legjobban s biztosan kezelek. Ezek előre bocsátásával a nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradok

Kőszeg, 1890. márczius havában.

kiváló tisztelettel

Scharpf Jenő,

fogmüvész.

Hirdetmény.

A czáki vadászterület az 1890. évi április 7-én délután 4 órakor hat egymásutáni évre bérbe adatik.

Czák, 1890. márczius 27-én.

Abért István,

k. biró.

Forgató-gépeket,

kitünő és tartós minőségben

több évi jótállás mellett szállit

Umrath és társa

gazdasági gépgyára

Prága-Bubna.

Árjegyzékek kivánatra ingyen.

Kitünő bizonyitványok rendelkezésre állanak.

Raktára:

Budapest, váczi-utcza 60. sz. a.

Első legolcsóbb és szolidabb bevásárlohely.

Szétküldés az eredeti gyárárakon.

Ticho Fülöp, Brünn,

Krautmarkt 21. — Rathhausgasse 17.

Szétküldés utánvéttel.

A pénz előbbi beküldése esetén a csomag bérmentesen küldetik.

Brünni posztó-szövetek

a leghiresebb cs. és kir. gyáraktól.

1 maradék 3·10 méter öltönyszövet jó minőségben frt. 3·50.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet jobb minőségben frt. 5·—.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet legjobb minőségben frt 10·75.
1 maradék 3·10 m. fekete posztó salon-öltönyre frt. 5·—.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet, jó minőségben frt. 4·25.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet legfinomabb minőség frt. 8.

Moso-szövetek.

(*Mosásért biztositattik.*)

1 maradék kártolfonal a legujabb szövetmintákban, 6·40 m. frt. 3·—.
1 maradék lenvászon a legdivatosabb és legtartósabb öltönyre 6·40 m. frt. 4.

Egy vállraveto

czérna, 9 negyed hosszu fl 1·50
Tiszta gyapju 10 negyed hosszu frt. 5·—.
Egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő) gyászra frt. 4·50.

Női ruha-szövetek

mindenfele szövet nemben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi és nyari időszakra 1890 91.

Egy egész öltözet

dupplaszéles,

jó minőségben 10 meter frt 5·—
jobb „ 10 meter frt 7·—.
finom „ 10 meter frt 9.—.
finomabb minőségben tiszta gyapju 10 meter frt 11·—
legfinomabb minőségben tiszta gyapju 10 met. frt 13·—.

Fekete Cachemir,

lengyel készitmény,

sima, csikos, vagy virágos:

1 öltözet 10 m. sima frt 4·50.
1 „ „ „ csikos frt 5·50.

Angol Zephyr (vaszny),

legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek.

Uj!!

1 egész öltöny Ia. 10 meter frt 6·50.
1 egész öltöny IIa. 10 meter frt 4.50.

Franczia Voiles

(Smtius).

mosásra biztositék.

Egy teljes ruha

10 méter:

jó minőségben . . frt 3·50.
finom „ . . . frt 4·50.
legfinomabb min. . frt 5·50.
a'busz-minőségben . frt 6·50.

Jute-függöny

török minta, egész hosszában

első minőség . . frt 3·50.
második min. . . frt 2·50.

Tunis-függöny

aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben . frt 4·50.

Egy garnitura,

két ágy- és egy asztalteritő

jute-ből . . . . frt 3·50.
ripsből . . . . frt 4·50.

Manilla-futoszőnyeg,

igen tartós,

egy marad. 10—11 m. frt 3.40

Lenn-áruk:

Egy darab = 30 bécsi röf.

ára darabonkint:

Rumburgi szék-lenn. 5 negyed széles . . frt 6·50.
Rumburgi Oxford valódi szin Ia. . . . . frt 6·50.
Rumburgi Oxford valódi szin IIa. . . . . frt 4·50.
Chiffon, igen jó min, á frt 4·50, 5·50, 6·50 egész frt 9·—
Házivászon, 4 negyed széles frt 4·50, 5 negyed frt 5.50.
Stefánia-vászon, 5 negy. széles, teljes potlék a lenfonálnak . . frt 9 —
Atlasz-Gradl, ágybebuzókra Ia 8.50, IIa frt 5·50.
Lenszövet varrás nélkül darabja, 2 met. hosszu frt 1·10
Canevas, Ia min. ágybebuzókra . . . frt 6·—.
Hölgy-ingek chiffonból vagy erős lenvászonból, csipkével, 6 dar. frt 3·75
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab . frt 6·—.

Fennti métermértékek teljesen elegendők egész férfiöltönyre vagy felöltőhez.

Pompásan elkészitett mintakönyvek a szabó uraknak kivánságára ingyen és bérmentesen küldetnek.

Minták magányosan kivánság szerint minden árucikkből ingyen és bérmentesen küldetnek.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Ellismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Védjegy.

Óvás! Illuminisások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-fele életbalzsam"** minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete asahoz" szimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Praga 205—III."** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete asahoz" Prágában 205—III., és **BUDAPESTEN** Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, csirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga árcsszelencse, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.